

Δέν μπορεί νά ὑπάρξη Χριστιανική Θεολογία χωρίς τήν Ἑλληνική Γλῶσσα

Τὸ θρησκευτικό, τὸ ἐκκλησιαστικό καὶ γενικά τὸ θεολογικό λεξιλόγιο ὄλων τῶν εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν εἶναι στηριγμένο στὸ σύνολό του στὴν Ἑλληνική γλῶσσα. Τὰ πρῶτα μεταχριστιανικά χρόνια εἶναι ἕνας καθοριστικός σταθμός, ὅπου φαίνεται ὀλοκάθαρα, ὅτι ὁ Εὐρωπαϊκὸς λόγος ἐμπλουτίσθηκε πλουσιοπάροχα ἀπὸ τὴ διείσδυση τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας στὴ Λατινική καὶ ἔτσι ἐμπλουτίσθηκαν οἱ εὐρωπαϊκὲς γλώσσες στὴν ἐξέλιξή τους σὲ πολιτισμένες ἀλλὰ καὶ πλούσιες γλώσσες τοῦ κόσμου.

Ἡ διδασκαλία περὶ Θεοῦ καὶ γενικά ἡ ἐπιστήμη τῆς ἀνθρώπινης θρησκείας, αὐτὸ πού μὲ μία ἑλληνική λέξη ὀνομάζουμε Θεολογία, δέν θά μπορούσε νά λέγεται ἐπιστήμη, ἐὰν δέν εἶχε ὡς σταθερὴ βάση τὴν Ἑλληνική γλῶσσα. Ὅλοι οἱ κλάδοι τῆς Θεολογίας στηρίζονται γερά στὴν Ἑλληνική γλῶσσα καὶ συνυπάρχουν στὸ οἰκοδόμημα πού χτίσθηκε μὲ γνήσια ἑλληνικά γλωσσικά καὶ πνευματικά ὑλικά.

Τὸ «ἐξηγητικόν», τὸ ὁποῖο ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἐρμηνεία τῆς Ἁγίας Γραφῆς, δέν μπορεί νά λειτουργήσῃ χωρίς τὴν Ἑλληνική καὶ κανένας θεολόγος δέν θεωρεῖται νά εἶναι κάποιος ἀνώτερης μόρφωσης χωρίς τὴ στοιχειώδη γνώση τῆς. Σ' ὅλα τὰ κηρύγματα πού ἔχω ἀκούσει στὴν Ἀγγλικὴ γλῶσσα οἱ θεολόγοι κήρυκες πιάνονται ἀπὸ τὸ σφρίγος τῶν πρωτόπλαστον ἑλληνικῶν λέξεων καὶ προσπαθοῦν νά βροῦν τὸ μυστήριο (*mystery*), πού κρύβουν (*cryptic*) αὐτές, γιὰ νά ἐξηγήσουν (*exegesis*) τὴ δύναμη (*dynamic*) τῆς ἀνθρώπινης (*anthropic*) σκέψης (*skepsis*) νὰ συλλάβῃ τὸν Θεὸ (=deus). Ἐπίσης τὸ ἱστορικὸ τῆς Θεολογίας (*history of theology*) μὲ τὴν ἵδρυση καὶ ἀνάπτυξη τῆς ἐκκλησίας (*ecclesia*) – τὸ *church* (= ἐκκλησία) προέρχεται ἀπὸ τὸ κύριος – βρῆθαι ἀπὸ ἑλληνικὸ γλωσσικὸ πλοῦτο (*hellenic, glossology, plutocrat*). Ἀπὸ τὰ μοναστήρια (*monasteries*) βγήκαν οἱ γραμματισμένοι ἄνθρωποι, οἱ *ministers* (ἱερεῖς) καὶ κατ' ἐπέκταση καὶ οἱ ὑπουργοὶ ὀνομάζονται *ministers*.

Ἐπίσης οἱ ἄλλοι δύο κλάδοι τῆς Θεολογίας, τὸ «συστηματικὸ» (*systematic*), ὅπου ἐξετάζονται τὰ δόγματα (*dogma*) καὶ τὰ ἠθικά (*ethical*) διδάγματα (*didactic*) τοῦ Χριστιανισμοῦ (*christianity*), ἀλλὰ καὶ τὸ «πρακτικὸ» (*practical*), ὅπου ἐξετάζεται ἡ λατρεία (*latria* = προφέρεται λατρεία) καὶ ἡ διοίκηση τῆς ἐκκλησίας δέν μποροῦν νά ὑπάρχουν χωρίς τὴ διεισδυτικὴ εὐρωστία καὶ τὸ βασικὸ θεμέλιο τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας.

Στὴ συνέχεια θά ἤθελα νά ἀπαριθμήσω μερικὲς καὶ μόνον ἑλληνικὲς λέξεις, οἱ ὁποῖες μῆχαν στὴν Ἀγγλική, καὶ τίς θεωρῶ, ὅτι ἔχουν κάποια σχέση μὲ τὴν θεολογία. Ἡ περισυλλογή τους ἔγινε μόνον μέσα σὲ μερικὲς μέρες ἐδῶ στὴ Μελβούρνη ἀπὸ βιβλία, περιοδικὰ, ἐφημερίδες ἢ ἄρθρα πού διάβασα καὶ ἀπὸ ὅ,τι ἄκουσα στὸ ραδιόφωνο καὶ τὴν τηλεόραση καὶ ἀπὸ τίς ἀγγλόφωνες προσωπικὲς συζητήσεις μου. Ἡ συλλογή τούτη εἶναι ἄκρως συμπτωματικὴ (*a symptomatic collection*) καὶ δέν ἔχει ἀξίωση νά θεωρηθῇ ἔρευνα ἢ ἀξιόλογο πόνημα ἢ ἀκόμη ἕνα ἀνέκδοτο θρησκευτικὸ ἔργο, πού νά ἀποδείξῃ τὸ μέγεθος τῆς ἑλληνικῆς ἐπιρροῆς στὴν Ἀγγλικὴ καὶ παγκόσμια γλῶσσα ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγγλόφωνη θεολογία. Ἐτυμολογικὰ λεξικά δέν συμβουλευθῆκα. Εἶναι ἀπλῶς ἕνας περίπατος πάνω στὴ γλωσσική μας Ἀκρόπολη, ὅπου φαίνονται ὀλοκάθαρα τὰ μαρμάρινα ἀποφθέγματα, πού ἀποκολλήθηκαν ἀπὸ τὸν κορμὸ τοῦ Παρθενῶνα καὶ ἄδικα ζητᾶμε νά μᾶς ἐπιστραφοῦν, μιά καὶ αὐτὰ ἔχσαν μία ἄλλη χώρα πᾶρδα τους.

Θά ἦταν παράκληση μου, ὁ ἀναγνώστης, ἐνῶ διαβάζει τίς λέξεις πού ἀκολουθοῦν, νά σκέφτεται τοῦτο τὸ πολὺ ἀληθινὸ ἱστόρημα. Οἱ Λατῖνοι ποτὲ δέν εἶπαν τὸ ἀλφάβητό τους Λατινικό. Ἑλληνικὸ τὸ ἔλεγαν, γιὰ τὸ πῆραν ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας. Αὐτοὶ πού εἶδαν τὸ φῶς τους

στο Λάτιο τὸ ὀνόμασαν Λατινικό. Τόσο ἤξεραν καὶ τόσο ἐπραξαν. Ἄς μὴν ξεχνοῦμε, ὅτι τὸ φῶς αὐτὸ ἦταν καὶ εἶναι ἑλληνικό καὶ μὲ αὐτὸ τὸ φῶς φωτίζεται ἡ ἀνθρωπότητα σήμερα. Ἡ παγκόσμια θεολογία μὲ τὴν ἠθική της βάση (ἐὰν ἔχη) μελλοντικά θὰ πληρώσει τὸν λογαριασμό τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ποῦ εἶναι πάμφθηνος, μὰ καὶ τὸ μόνο ποῦ ζητεῖται εἶναι ἡ παγκόσμια ἀναγνώριση τιμῆς στὴν Ἑλληνική γλῶσσα καὶ στὸν πολιτισμὸ ποῦ τὴν δημιούργησε.

Καὶ ἰδοὺ ὁ θεολογικός μου κατάλογος (*My theological catalogue*): *religion* ἀπὸ τὸ ἀλέγω = φροντίζω, μὲ μέλει:

orthodox	canon	archpriest	minister	demonism
evangelical	theodicy	bishop	procatheedral	demonolatry
theosophy	presbyterianism	patriarch	naos	diabolism
morthodox	canonist	pope	pantheon	ophiolatry
bibliolater	gnosticism	archbishop	synagogue	dentrolatry
theism	catholic	ecclesiarch	crypt	zoolatry
heterodox	eschatology	clergy	martyr	fanatic
ecclesiology	anthroposophy	exorcist	prothesis	mystic
ditheism	episcopal church	catechism	babistery	genealogy
heresy	palingenesis	presbytery	epistle	elm
hagiography	methodist	monastic	corona	paralytic
detherstic	schismatic	coenobite	apotheosis	parabole
heretic	episcopalianism	enthusiast	hierolatry	agony
hagiology	monophysitism	neophyt	liturgy	agora
monolatry	mystic	scholastic	antiphony	agrapha
heresiarch	apostolic church	monk	carol	alpha-omega
ontology	polytheistic	monkery	doxology	diatheke
monotheism	pentecostal	monkhood	psalm	pantokrator
anathema	protestant	monastery	psalmody	Theos
agiophobia	theocentric	monasticism	hymn	Angels
polytheism	patristic	monachism	epiphany	Genesis
doctrine	babtism	skete	resper	exodus
christianity	charismatic	curacy/curator	eucharist	deuteronomy
theanthropism	heretic	title	eulogy	Apocalypse
dogmatist	ecumenical	abbot	kyrie eleison	apostle
christendom	gnostic	archdeaconate	mystery	apocrypha
theogony	deacon	eparchy	christening	praxis
apologist	deaconate	metropolitan	holocaust	apostasy
soteriology	mystagogue	cathedral	heliolatry	antichrist
pantheism	archdeacon	basilica	idolism	Andrew κ.λπ./κ.λπ.

Τώρα ἄς τὶς πολλαπλασιάσουμε μὲ μερικὲς παράγωγες ἀπὸ κάθε μία τους. Πιστεῦω, πὼς αὐτὸ εἶναι ἓνα μικρὸ λεκτικὸ θεολογικὸ δείγμα, τὸ ὁποῖο μπῆκε αὐτούσιο στὴν Ἀγγλικὴ γλῶσσα. Ἐὰν ἀφαιρέσουμε ὅλον αὐτὸ τὸν λεκτικὸ πλοῦτο τῆς Θεολογίας, μπορούμε νὰ μιλάμε γιὰ Θεολογία; Καὶ ἐδῶ ἀναφωνοῦμε ἀγγλιστὶ Hallelujah = Alleluia, ποῦ εἶναι ἡ ἑλληνικὴ λέξη *ἀλληλουχία* ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸ ρῆμα *ἀλληλουχῶ*, ποῦ σημαίνει «συνέχομαι ἀμοιβαῖα μὲ τὰ προηγούμενα καὶ τὰ ἐπόμενα». Τί καταπληκτικὴ λέξη! Τί καταπληκτικὴ γλῶσσα ἡ γλῶσσα μας! Εἶναι τὸ τέλειό μας κληροδότημα, ποῦ πρέπει νὰ τὸ φυλάμε σὰν κόρη ὀφθαλμοῦ.

Θωμᾶς Γ. Ἡλιόπουλος

Διευθυντῆς Κολλεγίου «Παιδεία» Μεμβούρης